

BERGEN KOMMUNE

HVA BETYR NY TJENESTEPENSJON FOR BERGEN KOMMUNE ?

FAGSEMINAR TEKNISK BEREGNINGUTVALG

05.12.2019.

Utvikling i pensjonskostnader, premie og premieavvik på kort sikt. Utvikling fra 2019-2020 og deretter fra 2020-2023.

- Forsøk på oppfølging av rapporten «Pensjonskostnader i kommunesektoren» fra mars 2019 *) når det gjelder anslaget for veksten i pensjonskostnadene i Statsbudsjettet og perspektiver for årene etter.
- Anslagene er gjort ut fra data for Bergen som utgjør ca. 5,2-5,3% av samlet beløp for kommunene i landet. Utvalget kan være skjevt på noen områder og bør derfor korrigeres. Dette skaper ny form for usikkerhet.

Utvikling etter at rapporten ble lagt fram

Fra fylkesmannens brev til kommunene i Vestland i forbindelse med at Statsbudsjettet ble lagt fram i oktober:

«Det er rekna med at pensjonskostnadene vil gå ned med om lag kr 450 mill. for kommunesektoren i 2020. Også dette er i 2019-kroner. Det er stor uvisse knytt til overslaget. Det kan bli fordelt med om lag 90 prosent på primærkommunane og om lag 10 prosent på fylkeskommunane.»

Men etter dette er det tross alt utarbeidet (usikre) anslag for de neste årene i samsvar med krav til budsjett og økonomiplan i kommuneloven. Disse anslagene sammenlignes med oppdaterte prognoser for 2019.

Inndeling

- Regnskapssammenhenger og nøkkelfaktorer (grønn overskrift)
- Budsjett og økonomiplantall for Bergen (blå overskrift) Utsagn som kan ha betydning for tall for landet som helhet er merket med **rødt**.
- Beregnete premieendringer som følge av ny pensjonsordning og nye samordningsregler.
- Oppsummering

Budsjett og regnskapsmessig sammenheng, premieavvik

	NØKKELFAKTORER
Årets forfalte pensjonspremie	Lønns- og G vekst og gammel og ny pensjonsord
- Bruk av premiefond	Avkastning av pensjonsmidlene
- Netto pensjonskostnad	Ny pensjonsordning
- <u>Omkostninger (adm.og rentegar.)</u>	Effektiv drift (administrasjonsreserve)
= Årets premieavvik	

Årets premieavvik (vanligvis inntekt) amortiseres over de sju påfølgende år (utgift)

Budsjett og regnskapsmessig sammenheng, pensjonskostnader

$$\begin{aligned} & \text{Netto pensjonskostnad} \\ + & \text{ Omkostninger (administrasjon og rentegaranti)} \\ + & \text{ Amortisering av tidligere års premieavvik} \\ = & \text{ Årets samlede pensjonskostnader} \end{aligned}$$

Amortisering innebærer at over tid er det innbetalte premier som belaster driftsregnskapet

Sammenligning mellom Bergen og landsgjennomsnittet av akkumulert premieavvik, disposisjonsfond og skatteinntekter og brutto driftsinntekter.

<u>Tall fra 2018 (mill.)</u>	<u>Akk. premieavvik</u>	<u>Brutto driftsinntekter</u>	<u>Andel</u>	
Landet	29.008	464 045	6,3 %	
Bergen	1.672	21 908	7,6 %	Budsjettert 2019: 6,3 %

<u>Tall fra 2018 (mill.)</u>	<u>Disposisjonsfond</u>	<u>Brutto driftsinntekter</u>	<u>Andel</u>
Landet	50.079	464 045	10,8 %
Bergen	2.277	21 908	10,4 %

Kommunens skatteinntekter utgjør 106 % per innbygger regnet av landsgjennomsnittet per okt. 2019.

Andel av brutto driftsinntekter inkl. Oslo er 4,7 % og 5,2-5,3% dersom Oslos inntekter fordeles mellom kommune og fylkeskommune i forhold til landsgjennomsnittet. Bergens folketall pr 1.1.19 utgjør 5,28% av landet.

Opplysning: 71% av kommunens ansatte har pensjonsordning i Bergen kommunale pensjonskasse (BKP), 14% i SPK og resten i KLP.

*) Se Tabell 12364, 12365 og 12177 i Kostra

Kostnadsreduksjon 2019–2020 og budsjett- og økonomiplan (innstilling)

<u>Nøkkeltall (løpende priser per 20.11.2019)</u>	2019	2020	2021	2022	2023
Brutto driftsinntekter, <u>Bergen</u> , i mill. kr	22 249	22 495	23 069	23 701	24 392
Netto pensjonskostnad og omkostninger (adm.)	1 046	979	1 005	1 043	1 083
<u>Amortisering av tidligere års premieavvik</u>	<u>307</u>	<u>313</u>	<u>373</u>	<u>362</u>	<u>391</u>
Sum pensjonskostnader før arbeidsgiveravgift.	1 354	1 292	1 378	1 405	1 474
Netto pensjonskostnad og adm. i % av brutto dr. inntekt	4,7 %	4,4 %	4,4 %	4,4 %	4,4 %
<u>Amortisering av premieavvik i % av brutto driftsinntekt.</u>	<u>1,4 %</u>	<u>1,4 %</u>	<u>1,6 %</u>	<u>1,5 %</u>	<u>1,6 %</u>
Kostnader, eks. avgift, i % av brutto driftsinntekt	6,1 %	5,7 %	6,0 %	5,9 %	6,0 %
Endring i netto pensjonskostnad og adm. i % av brutto driftsinntekter		-6%	3%	4%	4%

Prognose for reduserte pensjonskostnader i kommunene i 2020 basert på Bergens andel og tallgrunnlag nå.

- Bergens andel av brutto driftsinntekter i norske kommuner var ca. 5,28 % i 2018 *).
- Bergens budsjetterte besparelse etter amortisering er (1.354-1.292) mill. = 62 mill.
- Antatt kostnadsreduksjon på landsbasis blir dermed over 1 mrd. kr. (62/5,28%)
- Statsbudsjettets forutsetning er vel 0,4 mrd. kr. i reduserte kostnader i 2020 i primærkommunene.
- **MERK: Så langt det det ut for at kommunenes besparelse kan bli høyere i 2020 enn det som er lagt inn i rammene i statsbudsjettet. Men kostnadene øker etter 2020.**

Pensjonspremier i budsjett- og økonomiplan (byrådets innstilling)

<u>Beløp i mill. kr før arbeidsgiveravgift (20.11.19)</u>	2019	2020	2021	2022	2023
Anslag for påløpt premie	1 578	1 741	1 712	1 772	1 845
Bruk av premiefond (finansiering)	-413	-297	-274	-110	-312
Premie som innbetales (finansiering)	1 165	1 444	1 438	1 662	1 533
Påløpt premie i % av brutto driftsinntekter (anslag)	7,1 %	7,7 %	7,4 %	7,5 %	7,6 %
Bruk av premiefond i % av brutto driftsinntekter	-1,9 %	-1,3 %	-1,2 %	-0,5 %	-1,3 %
Anslagene er basert på følgende lønnsvekst:	3,20 %	3,50 %	3,30 %	3,30 %	3,30 %

Bare premiefond på konto pr 31.12.18 (1.406 mill.) er disponert. Premiefondtilførsel som følge av planendring i 2020 er ikke lagt inn i økonomiplan. Gjennomsnittsavkastning siste 10 år i egen pensjonskasse (BKP) er 6,3 % p.a. **MERK hvor viktig avkastning av pensjonsmidlene (premiefondsbruk) er som finansieringskilde for premie.**

Grovt anslag på premiedifferanse mellom Bergen og landsgjennomsnitt i % av brutto driftsinntekter – utvikling etter 2020.

Påløpt premie i % av brutto driftsinntekter	2020	2021	2022	2023
Påløpt premie i % av brutto driftsinntekter i Bergen	7,7 %	7,4 %	7,5 %	7,6 %
Diff. mellom KLP premie og BKP premie (ord.pr.+ bruttgar.+tidligp.)	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %
Forskjell pga. kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod. *)	<u>0,5 %</u>	<u>0,5 %</u>	<u>0,5 %</u>	<u>0,5 %</u>
Antatt landsgjennomsnitt i % av brutto. driftsinntekter	8,6 %	8,3 %	8,4 %	8,4 %

Landsgjennomsnittet trolig er noe høyere enn for Bergen. Reduksjon i % fra 2021 pga. lavere lønnsvekst.

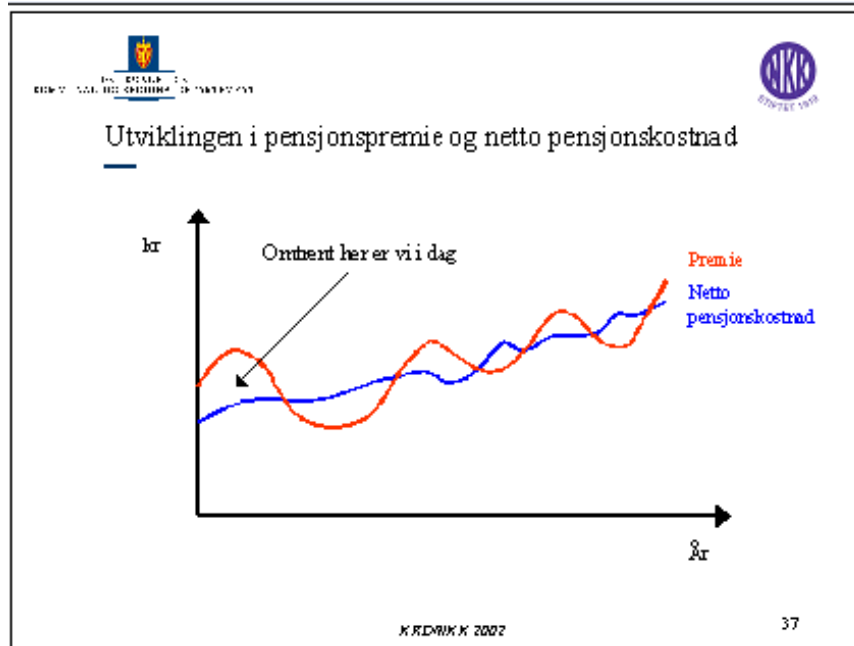
Årlig premieavvik før arbeidsgiveravgift (Bergen)

<u>Nøkkeltall (løpende priser per 20.11. 2019)</u>	2019	2020	2021	2022	2023
Brutto driftsinntekter, Bergen, i mill. kr *)	22 249	22 495	23 069	23 701	24 392
Premier som betales inn til pensjonsordningen	-1 165	-1 444	-1 438	-1 662	-1 533
<u>Netto pensjonskostnad og omkostninger</u>	<u>1 046</u>	<u>979</u>	<u>1 005</u>	<u>1 043</u>	<u>1 083</u>
Årets premieavvik (inntekt)	-119	-465	-433	-619	-450
<u>Amortisering av tidligere års premieavvik</u>	<u>307</u>	<u>313</u>	<u>373</u>	<u>362</u>	<u>391</u>
Reduksjon i akkumulert premieavvik	188	-152	-60	-257	-59
Årets premieavvik i % av brutto driftsinntekter	-0,5%	-2,1%	-1,9%	-2,6%	-1,8%
<u>Amortisering av premieavvik i % av brutto driftsinntekt.</u>	<u>1,4%</u>	<u>1,4%</u>	<u>1,6%</u>	<u>1,5%</u>	<u>1,6%</u>
Økning i akkumulert premieavvik i % av brutto driftsinntekt	0,9%	-0,7%	-0,3%	-0,9%	-0,2%
Akkumulert premieavvik i % av brutto driftsinntekter	6,3%	7,0%	7,2%	8,2%	8,3%

*) Tall for 2020 er iht. grønt hefte. Deretter 0,9 % vekst p.a. i frie inntekter, men det er tatt hensyn til lavere integreringstilskudd.

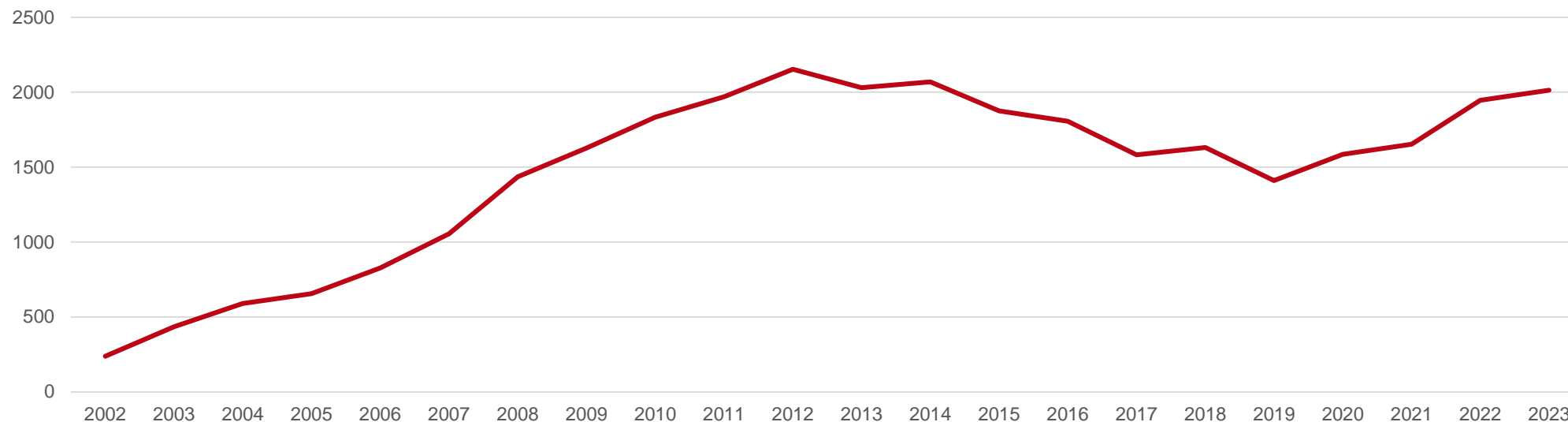

Forutsetningen fra departementet i 2002...

- Målet for regnskapsføring av pensjon er at det kommunale regnskapet kun skal belastes med det "jevne nivået", eller netto pensjonskostnad.
- For å oppnå en korrekt belastning på resultatet angir § 13-4 nr. A at premieavviket skal føres til inntekt i årsregnskapet.
- I en situasjon der den betalte pensjonspremie er lavere enn beregnet netto pensjonskostnad vil regnskapsføring etter reglene føre til at premieavviket føres til utgift i årsregnskapet. Tilsvarende beløp krediteres da posten for kortsiktig gjeld.
- Behandlingen av premieavviket er således symmetrisk rundt netto pensjonskostnad, slik at belastningen på kommunenes drifts- og investeringsregnskap alltid er lik netto pensjonskostnad.

Bykassens akkumulerte premieavvik inkl. avgift (mill.kr)

MERK: Til tross for 1,4 mrd. bruk av premiefond og «normal lønnsvekst i» i årene som kommer, øker det akkumulerte premieavviket. Noe kan skyldes betydelig reduksjon i netto pensjonskostnad og adm. kost.

Økt akkumulert premieavvik innebærer å utsette noe av belastningen i de årlige driftsregnskap. Gjennomsnittsökningen i norske kommuner blir trolig større enn i Bergen.

Beregnete endringer i forfalt pensjonspremie som følge av ny pensjonsordning og samordningsregelverk (isolert)

Beløp i mill. kr. før arbeidsgiveravgift	2020	2021	2022
Økte ord. pensjonspremier, unntatt SPK	44	46	48
Statens Pensjonskasse (SPK)	<u>0</u>	<u>-21</u>	<u>-24</u>
Sum	44	25	24
Målt i prosent av brutto driftsinntekter	0,2 %	0,1 %	0,1 %

Forklaring:

SPK: Benytter samme premiemodell i 2020 som i 2019. Endring i premie i 2021-2022 er forskjellen mellom beregning for gammel ordning fra sept. 2019 til ny ordning fra 18.10.19.

Øvrige pensjonsordninger: Benytter pensjonsgrunnlag for 2020-2022 beregnet okt. 2018 og forskjellen i pensjonssatser fra 2019 til 2020. Økte satser til alderspensjon pga. premiebetaling fra 2020 både etter gammel og ny ordning samtidig.

Beregnete endringer i reguleringspremie fra 2018-2019 for årene 2020-2022

	2020	2021	2022
Beløp mill. kr før arbeidsgiveravgift.			
Reduksjon i beregnet reguleringspremie	-132	-135	-153
Målt i prosent av brutto driftsinntekter	-0,6%	-0,6%	-0,6%
Endret lønns og G vekst fra anslag i 2018	-0,4%	-0,6%	-0,7%

Forklaring:

Premiereserve beregnet okt. 2018 for gammel ordning og forskjellen i prosentsats fra 2019 til 2020 brukes som grunnlag for anslaget. (Pensjonsgrunnlag. brukes for sykepleierord.)

MERK: På kort sikt er budsjetteffekten av endring i forutsatt lønns og G vekst langt større enn virkningen av endret pensjonsordning og samordningsregelverk.

Beregnete endringer i netto pensjonskostnad for årene 2020-2022 (isolert)

Mill. kr per år per pensjonsordning	2020	2021	2022
Bergen kommunale pensjonskasse	-16	-25	-29
KLPs felles kommunal pensjonsordning	-2	-4	-3
Lovfestet sykepleierordning, KLP	-3	-4	-4
<u>Statens Pensjonskasse (lærere i grunnskolen)</u>	<u>-39</u>	<u>-40</u>	<u>-41</u>
Reduksjon i netto pensjonskostnad	-61	-73	-77
<u>Endrede omkostninger (adm.) m.m.</u>	<u>-9</u>	<u>-10</u>	<u>-11</u>
Reduksjon inkludert reduserte omkostninger	-69	-83	-88

Beløp fra KLP og BKP beregnet okt. 2018 sammenlignes med tilsvarende tall fra oktober 2019. SPK har levert beregning etter gammel pensjonsordning fra sept. 2019 og ny ordning fra 18.10.19. De oppgitte beløpene er differansen i netto pensjonskostnad. Det samme gjelder omkostninger.

MERK: Reduksjonen utgjør 0,3-0,4% av brutto driftsinntekter. Budsjetteffekten er betydelig.

OPPSUMMERING

- Effekten av nytt regelverk reduserer netto pensjonskostnader i 2020 og er deretter stabil i prosent av brutto driftsinntekter.
- Utgifter til administrasjon reduseres fra 2020. (sammenfall i tid)
- Reduksjon i premiereserve fra 31.12.20 er ikke budsjettert og ikke kjent i detalj.
- Nytt regelverk betyr lite for størrelse på ordinære premier på kort sikt.
- Gjennom amortisering av premieavvik har størrelse på lønnsvekst og bruk av premiefond (avkastning) stor betydning for samlede pensjonskostnader i de kommende år.
- Gitt prognose for totalt premienivå og netto pensjonskostnad, vil akkumulert premieavvik øke.
- Anslagene er usikre.

